

SVENSKT NÄRINGSLIV

Kollegiet för svensk bolagsstyrning
Väpnargatan 8, 6 tr.
114 51 STOCKHOLM

SN Dnr 138/2019

info@bolagsstyrning.se

2019-11-05

Remissvar

Förslag till ändringar i Svensk kod för bolagsstyrning

Svenskt Näringsliv vill framföra följande med anledning av Kollegiets för svensk bolagsstyrning öppna remiss av förslag till ändringar i Svensk kod för bolagsstyrning.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv tillstyrker flertalet av Kollegiets förslag till ändringar i Koden, men har invändningar mot bland annat nedanstående förslag.

- *Kodregel 9.9 och fotnot 20:* Den personkrets som ska omfattas av bolagsstämmans riktlinjer för ersättning. Svenskt Näringsliv anser att skäl saknas för att i Koden utvidga kretsen utöver vad som föreskrivs i aktiebolagslagen och EU:s aktieägarrättighetsdirektiv. Kretsen bör därför utgöras av VD, vice VD samt – i den mån de erhåller ersättning från bolaget utöver vad bolagsstämman beslutat – styrelseledamöter. För det fall att Kollegiet ändå anser att kretsen ska vidgas, anser Svenskt Näringsliv att det enskilda bolaget bör ges flexibilitet att självt, mot bakgrund av reglernas ändamål, bestämma vilka individer som ingår i bolagsledningen.
- *Kodregel 10.5:* Den personkrets som ska innefattas i bolagets ersättningsrapport. Svenskt Näringsliv anser även här att kretsen bör utgöras av VD, vice VD samt – i den mån de erhåller ersättning från bolaget utöver vad bolagsstämman beslutat – styrelseledamöter.
- *Kodregler 10.5 och 10.6:* Ersättningsrapportens innehåll. Svenskt Näringsliv anser att någon utvidgning utöver vad som krävs enligt lag inte bör göras.
- *Kodregler 9.4-9.8:* Specifika krav på utformning av ersättningar. Svenskt Näringsliv anser att bestämmelserna ska strykas.

Svenskt Näringsliv tillstyrker, med nedanstående undantag, Kollegiets förslag till ändringar i Koden.

Den personkrets som ska omfattas av bolagsstämmans riktlinjer för ersättning (kodregel 9.9 och fotnot 20)

När det gäller genomförande i svensk rätt av EU-direktiv som rör näringslivet är Svenskt Näringslivs principiella inställning att strängare krav eller mer långtgående svenska regler än vad som följer av det aktuella direktivet bara bör införas om tungt vägande skäl för detta kan anföras. För att inte onödigtvis försämra svenska företags konkurrenskraft bör utgångspunkten således vara att genomförandet sker

utan så kallad gold-plating. Det var alltså med tillfredsställelse som vi konstaterade att lagstiftaren delade vår uppfattning vid genomförandet av aktieägarrättighetsdirektivet (EU) 2017/828 och inte, i förhållande till direktivet, utvidgade den personkrets som omfattas av bolagsstämmans riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare (se prop. 2018/19:56 s. 70). I aktiebolagslagen anges således personkretsen till styrelseledamöter, VD och vice VD (och för styrelseledamöter omfattas endast ersättning från bolaget utöver vad bolagsstämman beslutat).

Kollegiets förslag innebär emellertid att personkretsen vidgas till att omfatta också "andra personer i bolagsledningen" och en definition införs av detta begrepp. Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget (kodregel 9.9). En sådan utvidgning skulle innebära en onödig administrativ pålaga för redan överreglerade noterade bolag och riskerar medföra konkurrensnackdelar för svenska bolag. Reglerna på den svenska marknaden bör inte vara strängare än i andra EU-länder.

Kollegiet har inte motiverat sitt förslag. I Kollegiets pressmeddelande om förslaget anges att vid implementeringen av aktieägarrättighetsdirektivet "överlämnade lagstiftaren till självregleringen att överväga komplettering av lagreglerna om ersättningsriktlinjer och ersättningsrapport". I den nämnda propositionen anges visserligen att det inte finns något hinder mot självreglering härom, men något överlämnande eller förväntan på sådan självreglering uttrycks inte. Tvärtom är lagstiftaren, som angetts, tydlig i sin uppfattning att inte införa längre gående reglering än vad aktieägarrättighetsdirektivet kräver.

Vad som härutöver talar mot en utvidgning av personkretsen är att en föreskrift att bolagsstämman ska reglera ersättningsfrågor för medarbetare underställda styrelsen skulle bryta den hierarkiska bolagsrättsliga ordningen – bolagsstämman, styrelse och VD med bolagsstämman som högsta beslutande organ. Bolagsstämman utser ju styrelse (i vilken vanligtvis ingen från bolagsledningen ingår) och beslutar om arvode till styrelseledamöterna. Att föreskriva att bolagsstämman därutöver bör besluta om längre gående reglering i sakfrågor som rätteligen åvilar styrelsen rimmar illa med den nordiska bolagsstyrningsmodellen. Det bolagsorgan som har rätt att utse en person till en befattning bör också ha rätt att fatta beslut om dennes ersättning. Lönesättningen och principerna för ersättning till personalen är i själva verket ett av de viktigaste instrumenten som styrelsen och högsta ledningen har till sitt förfogande vid fullgörandet av uppgiften att styra och förvalta verksamheten. Styrelsens möjligheter att efter bästa omdöme, och på eget ansvar gentemot aktieägarna, utforma bolagsledningens ersättningar så att de främjar bolagets värdeskapande åt ägarna bör inte – lika lite som styrelsens handlingsfrihet i andra styrelsefrågor – kringskäras annat än om ägarna i det enskilda bolaget själva vill det. Någon annan huvudregel bör då inte heller föreskrivas i Koden.

Införandet år 2006 i aktiebolagslagen av bestämmelserna om ersättningsriktlinjer var således en anomaly i vår bolagsstyrningsmodell. Med Kollegiets förslag förstärks anomalin och blir rejält problematisk att hantera då de nya lagbestämmelserna om ersättningsriktlinjernas innehåll – till följd av aktieägarrättighetsdirektivets tvingande regler härom – är betydligt mer detaljerade och mer omfattande än 2006 års lagregler.

Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning utgör det ovan anförda tungt vägande skäl mot förslaget. Svenskt Näringsliv anser att Kodens regler om ersättningsriktlinjer bör omfatta samma personkrets som aktiebolagslagen (och aktieägarrättighetsdirektivet). En sådan ordning ger bolagen flexibilitet att låta riktlinjerna omfatta den personkrets som det enskilda bolagets ägare anser vara mest ändamålsenligt. Många bolag kommer sannolikt låta riktlinjerna omfatta också bolags- eller koncernledningen för att tillmötesgå aktieägares eller investerares krav på ytterligare transparens eller av andra skäl. Men de bolag som anser det bättre att riktlinjerna begränsas till den personkrets som aktiebolagslagen anger bör kunna göra detta utan att avvika från Koden.

För det fall att Kollegiet ändå anser att personkretsen ska vara vidare än vad aktiebolagslagen och aktieägarrättighetsdirektivet kräver, förordar Svenskt Näringsliv att Kollegiets förslag till definition av bolagsledningskretsen (fotnot 20) stryks. En så detaljerad kretsbestämning hade möjligen sin plats i motiven till de tidigare lagreglerna, men är obehövlig – och vållar en olämplig stelbenthet – i en självregleringsprodukt som Koden. Exempelvis kan den föreslagna definitionen av 'andra personer i bolagsledningen' tolkas som att även sådana Senior Vice Presidents som inte ingår i koncernledningen men som rapporterar direkt till koncernens VD skulle omfattas. Likaså VD:ar för dotterbolag till noterade bolag som rapporterar direkt till koncernens VD men som inte ingår i koncernledningen. En sådan tolkning skulle innebära en utvidgning av ersättningskretsen för riktlinjerna jämfört med nuvarande kodregler där endast VD och övriga medlemmar i koncernledningen omfattas. Beredningsarbetet i ersättningsutskottet och senare styrelsen (jfr kodregel 9.1) skulle försvåras då fler individer omfattas men vissa befattningshavare inte har det ansvar som normalt erfordras för att ingå i en bolagsledning. Riktlinjerna skulle i en sådan situation sannolikt bli mer allmänt hållna, utformade på ett bredare och mer diversifierat sätt, eftersom dessa kan komma att omfatta fler nivåer av ledande befattningshavare (i termer av ansvar och affärspåverkan). Detta skulle snarare försvåra för aktieägare att förstå vilka villkor som är tillämpliga på de personer som ingår i bolagsledningen. Ytterligare en effekt av att VD:ar för utländska dotterbolag omfattas, som kan försvåra ersättningskommitténs arbete och aktieägarnas förståelse, är att dessas ersättningar kan innefatta lokala marknadsvillkor och valutaeffekter. Svenskt Näringsliv anser därför att det enskilda bolaget bör – på samma sätt som nu föreslås bli klargjort i fotnot 12 – ges flexibilitet att självt, mot bakgrund av reglernas ändamål, bestämma vilka individer som ingår i bolagsledningen.

Den personkrets som ska innefattas i bolagets ersättningsrapport samt ersättningsrapportens innehåll utöver vad som krävs enligt lag (kodregler 10.5 och 10.6)

Som framgår ovan anser Svenskt Näringsliv att den personkrets som omfattas av bolagsstämmans ersättningsriktlinjer inte bör vidgas utöver vad som krävs enligt aktiebolagslagen (och aktieägarrättighetsdirektivet). Av samma skäl anser Svenskt Näringsliv att inte heller någon utvidgning av den till riktlinjerna anknyttande ersättningsrapporten bör göras, varken vad gäller personkrets eller vad ersättningsrapporten ska ange, varför andra stycket i kodreglerna 10.5 och 10.6 avstyrks.

Kollegiets förslag innebär att för gruppen 'andra personer i bolagsledningen' ska i ersättningsrapporten vissa angivna uppgifter lämnas sammantaget för gruppen. Förslaget innebär en längre gående nationell reglering än som följer av lag och EU-regleringen och riskerar därför att medföra konkurrensnackdelar för svenska noterade bolag. Även om uppgifterna ska lämnas sammantaget för gruppen (dvs. inte per individ) torde förslaget innebära ökad administrativ börda för bolagen. Det gäller inte minst då redovisningen ska göras i ersättningsrapporten och EU-kommissionens utkast till riktlinjer för ersättningsrapportens utformning (avsnitt 5.2) stipulerar specifika format och tabeller för presentationen av innehållet i ersättningsrapporten: "it should be structured and presented as recommended in sections 6.1-6.8". En "klumpredovisning" går svårligen att förena med dessa tabeller. Det kan inte utslutas att en "klumpredovisning" i löpande text ifrågasätts av aktieägare och investerare, då den avviker från hur ersättningar till VD, vice VD och i förekommande fall styrelseledamöter redovisas i ersättningsrapporten, vilket leder till merarbete för berörda bolag. Det är också svårt att förstå hur följande ska kunna redovisas för en grupp ledningspersoner i klump, om olika kriterier tillämpas för olika individer: "hur kriterierna för utdelning av rörlig ersättning har tillämpats".

För det fall att Kollegiet ändå gör en utvidgning avseende ersättningsrapporten anser Svenskt Näringsliv att Kollegiet inte utan noggrann konsekvensanalys bör kräva av de noterade bolagen att de i ersättningsrapporten ska lämna ytterligare upplysningar utöver de som redan idag, enligt bestämmelser i årsredovisningslagen, lämnas avseende bolagsledningens ersättningar. En sådan hänvisning som föreslås i kodregel 10.5 första stycket är därför enligt Svenskt Näringslivs ståndpunkt tillfyllest.

En alternativ lösning kan vara den som enligt uppgift valts i den finska bolagsstyrningskoden. Där ska information om ersättningar till andra personer i bolagsledningen inte redovisas i ersättningsrapporten, utan på det noterade bolagets webbplats och informationen ska motsvara den information som finns i den s.k. ersättningsnoten i årsredovisningen.

Specifika krav på utformning av ersättningar (kodreglerna 9.4-9.8)

Kollegiet lämnar självt de kommentarer som är relevanta i detta sammanhang. De talar enligt Svenskt Näringslivs ståndpunkt entydigt för att nu stryka bestämmelserna. Materiella normer beträffande hur ersättningar får utformas såvitt avser medarbetare underställda styrelsen hör systematiskt inte hemma i en kod för bolagsstyrning i Sverige. Reglerna infördes mot bakgrund av en EU-rekommendation år 2009, som numera ersatts av de detaljerade, nya regler i aktiebolagslagen beträffande ersättningsriktlinjer och ersättningsrapport varigenom aktieägarrättighetsdirektivet genomförs i svensk rätt. Kodreglerna 9.4-9.8 är alltså både överflödiga och kodfrämmande och bör därför utmönstras.

Inte minst gäller detta kodregeln 9.4 – om att rörliga ersättningar ska vara kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier – som på ett felaktigt sätt grundlägger en handlingsdirigerande presumtion om att all rörlig ersättning som inte är ett mekaniskt resultat av förutbestämda kriterier skulle vara olämplig. I själva verket är det, kanske särskilt avseende ersättningen till en VD, lämpligt att styrelsen kan uppställa kvalitativa, individanpassade mål som förutsätter en helhetsbedömning i efterhand och lämnar utrymme för att då göra förnuftiga anpassningar så att syftet med ersättningsarrangemanget förverkligas. Någon annan huvudregel bör då inte heller föreskrivas i koden.

Avsnitt II Den svenska modellen för bolagsstyrning

Svenskt Näringsliv har ingen erinran mot det föreslagna tillägget som anger bolagets syfte enligt aktiebolagslagen, men ifrågasätter tillägget att ett bolag behöver bedriva sin verksamhet i samklang med samhällets värderingar för att vara långsiktigt framgångsrikt. Det synes märkligt att ha denna mening lösryckt här och den utgör en onödig pekpinne som bör tas bort.

Formuleringen "i samklang med samhällets värderingar" är vag, dynamisk och knappast möjligt att ge ett konkret innehåll. Även om det förmodligen är det svenska samhällets värderingar som åsyftas är inte heller det entydigt klart vad som avses. Det svenska enhetssamhället har väl tynat bort med tiden och ersatts av polarisering. Vems värderingar i Sverige – sittande regerings, NGOs, Greta Thunbergs? Vad händer om vi får en annan regering?

Formuleringen är vidare än bara bolagsstyrningsfrågan och kan uppfattas avse också bolagets finansiering. Kollegiets förslag saknar en konsekvensanalys.

Förslaget till Kodregel 2.2 och fotnot 6

Svenskt Näringsliv har ingen erinran mot förslaget att bolagsstämman ska fastställa en instruktion för valberedningen, men anser att det bör förtydligas att sådant fastställande inte behöver göras varje år.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Göran Grén

Anne Wigart